

İslam'ın Yayılması: Otoritesini Dayatan Bir İmparatorluk Değil Daveti Taşıyan Bir Devlet

İslam'ın yayılma tarihi düşünüldüğünde, meselenin sadece ruhani bir hareket ya da imparatorluklar tarzında geleneksel askeri bir genişleme olmadığı, aksine küresel olarak daveti taşıyan ve hayat vakıasında İslam'ın hükümlerini ikame etmek için otoritesini genişleten belirli akideye dayalı bir devletin eylemi olduğu ortaya çıkmaktadır. Zira İslam, devleti Medine'de kurulduğundan beri bireysel bir davet olarak kalmamış, aksine orduya, Beytu'l Mâl'e, yargı sistemine, yürütme organına ve net bir dış politikaya sahip düzenli bir siyasi varlığa liderlik eden bir ideoloji olmuştur.

İslam'ın yayılmasını devletten bağımsız olarak “fikirlerin gücüne” indirgemek ne kadar yanlışsa, onu kılıçla zorlama olarak tasvir etmek de bir o kadar yanlıştır. Gerçek şu ki İslam'ı, milletlere taşıyan Hilafet Devleti'dir; zira davetin ve gücün arasını birleştiren ve cihadı, insanlar ile İslam'ın duyulmasının ve onun otoritesine boyun eğmenin arasını engelleyen rejimleri ortadan kaldırmanın bir aracı haline getiren Hilafet Devleti'dir. Dolayısıyla hedef, insanları İslam'ı kabul etmeye zorlamak olmamış, aksine insanların İslam'ın hükümleriyle yönetilmeleri için ülkelerinin İslam Devleti'nin otoritesine girmelerini sağlamak ve onların, dine girme ile zimmet akdi kapsamında kendi akideleri üzerinde kalma konusunda muhayyer bırakılmaları olmuştur.

Arap Yarımadası'nda İslam, otoritesi kurulana kadar zulüm gören bir davet olarak kalmış olup Medine'de devlet kurulduğunda ise, toplumun şeriatın hükümlerine göre düzenlenmesi, ardından da sınırların dışına hareket edilmesi gibi yeni bir aşama başlamıştır. Bu dönüşüm, İslam'ın sadece bireyleri ruhani olarak ıslah etmekle yetinmediğini, aksine hükümleri tatbik eden ve daveti taşıyan siyasi bir varlığın kurulmasının vacip olduğunu ortaya koymaktadır. Zira bu varlık olmadan davet, dar sınırlar içinde sıkışıp kalmaya devam edecektir.

Müslüman orduları Suriye, Irak ve Mısır'a doğru yola çıktıklarında, ganimet peşinde koşan savaşçı çeteler olmamış, aksine şerî biate sahip bir Halifenin liderlik ettiği ve akideden kaynaklanan siyasi bir vizyon kapsamında hareket eden bir devletin orduları olmuşlardır. Mesaj açıktır: Romalıların ve Perslerin egemenliğini ortadan kaldırmak ve onun yerine İslam'ın otoritesini ikame etmektir. Zira o dönemdeki mevcut sistemler, insanların İslam'ı seçmelerini engelliyorlardı; çünkü onlar, kendi nefsinden kanunlar çıkaran bir hükümdara boyun eğiyorlardı. Dolayısıyla İslam, yeryüzünü Allah'ın hükmüne boyun eğdirmek ve egemenliği Kayser veya Kisra'nın yerine şeriata vermek için gelmiştir.

İslam'ın bu ülkelerde yayılması, Müslümanların sadece ahlak olarak bir model sunmaları için değil, aksine adil bir yargı, disiplinli bir finans sistemi ve tebaanın işlerini belirli hükümlere gözetken kapsamlı bir sistem kurmaları için gerçekleşmiştir. Örneğin zekat, gelişigüzel bir sadaka değildir, aksine nasslarına göre toplanan ve dağıtılan bir farzdır. Yine haraç, tüketen bir unsur değil, aksine ümmetin maslahatını gerçekleştirecek şekilde arazi mülkiyetinin

düzenlenmesidir. Ayrıca yargı, kapitalist anlamda yöneticiye boyun eğmek değil, aksine Kur'an ve sünnete muhakeme olunmaktır.

İslam'ın davet ile siyasetin arasını ayırmadığını anlamak önemlidir; zira daveti dünyaya taşımak devletin görevinin bir parçası olup cihad ise duygusal bir tepki değil, aksine halkları İslam'ın otoritesi altına girdirmek için sürdürülen bir dış politikadır. Bu nedenle İslam'ın yayılması gelişigüzel bir süreç değildir, aksine tek bir imamın liderliği altında tek bir devletin liderlik ettiği düzenli bir süreçtir. Siyasi varlığın birliği belirleyici bir faktördür; zira ümmet, tek bir karar, tek bir ordu ve tek bir sancakla hareket etmektedir.

Bugün Müslümanların vakıasına baktığımızda, birleştirici bir devletin yokluğunun temel bir fark olduğunu görürüz. Nitekim davet mevcut ve İslami duygular da hazır ama ümmeti birleştiren, İslam'ı kapsamlı bir şekilde uygulayan ve İslam'ı dünyaya taşıyan siyasi bir varlık mevcut değildir. Bugünkü mevcut ülkeler, İslam dışı bir temel üzerine kurulmuş olan ve siyaseti dinden ayıran ve kanunlarını da insan yapımı sistemlerden alan bölgeselci varlıklardır. Böyle bir gerçeklikte "İslam'ın yayılması" hakkında konuşmak, etkisi sınırlı davetsel bir konuşma olur; çünkü İslam'ı küresel güç dengesinde etkili bir güç haline getirecek ve uygulanmasının ardından hükümlerine insanların görebileceği şekilde pratik ve somut bir gerçeklik kazandıracak siyasi bir taşıyıcıdan yoksundur.

Tarih, İslam'ın bir devleti olduğunda Asya, Afrika ve Avrupa'ya yayıldığını kanıtlamaktadır; bunun nedeni Müslümanların her zaman daha kalabalık veya daha donanımlı olmaları değildir, aksine egemenliği şeriata veren ve davetin taşınmasını temel bir görev olarak gören bir akideye dayanan net bir siyasi projeye sahip olmalarıdır. Nitekim devlet zayıfladığında ve Hilafet düştüğünde, İslam'ın siyasi etkisi azalmış olup varlığı da, birleştirici bir otorite çerçevesinde değil, toplumların sınırları içinde kalmıştır.

İslam'ın yayılması aslında İslam'ı kamil bir şekilde tatbik edecek ve İslam'ı bir risalet olarak dünyaya taşıyacak Hilafetin kurulmasıyla bağlantılıdır. Tek başına bir fikir ne kadar güçlü olursa olsun, onu yönetim, siyaset, ekonomi ve toplum gerçekliğinde somutlaştıracak bir varlığa ihtiyaç duyar. İşte bu varlık mevcut olduğunda, akide bir yaşam biçimine ve bir yaşam sistemine dönüşeceği gibi davet de küresel değişim için bir güce dönüşecektir.

Buradan çıkarılacak açık ders, ümmetin küresel rolünü, sadece vaaz vermekle ya da İslam dışı sistemlerde kısmi reformlar yapmakla geri kazanamayacağı, aksine İslam'ı yönetimin temeli haline getirecek, İslami hayatı kamil bir şekilde yeniden başlatacak, daha sonra da bu nuru daha önce seleflerinin yaptığı gibi dünyaya taşıyacak siyasi bir varlığın yeniden kurulmasıyla geri kazanacağıdır.

Devlet kurulduğu gün İslam, bir otorite ve sistem olarak yayılmış olup devlet kaybolduğu gün ise siyasi varlığı gerilemiştir. Ümmetin bugünkü ve gelecekteki misyonu, bu iki unsur arasında belirlenmektedir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Mahmud El-Leysî - Mısır